NAZİLLİ TİCARET ODASI

YUNANİSTAN ÜLKE RAPORU

ARGE BÖLÜMÜ

EKİM 2016

Yunanistan başbakanı

ALEKSİS ÇİPRAS

ÜLKE KİMLİĞİ

Resmi Adı: Helenik

Yönetim Şekli: Cumhuriyet

Cumhurbaşkanı: Karolos Papoulias (12 Mart 2005'ten beri)

Başbakan: Konstandinos (Kostas) Karamanlis (7 Mart 2004'ten beri)

Başkent: Atina

Dil: %99 Yunanca, %1 İngilizce, Fransızca

Yüzölçümü: 131,957 km², Adalar 24,796 km² toplam ada sayısı 2000

Nüfus: 10,737,428 (Haziran 2009 tahminleri)

Dil: Yunanca

Din: %98 Yunan Ortodoks, %1.3 Müslüman, %0.7 diğerleri

Para Birimi: Euro

COĞRAFİ KONUM

Bulgaristan, Makedonya, Arnavutluk ve Türkiye ile sınır komşusu olan Yunanistan'ın yüzölçümü 131.957 km2'dir. Bu alanın yaklaşık %20'si sayıları 2000'i bulan adalardan oluşmakta ve 200'e yakınında yerleşim bulunmaktadır. Sahil şeridi 15.000 km, toplam sınır uzunluğu 1.181 km'dir. Yunanistan'ın yaklaşık %80'i dağlık arazidir. 2000 m yüksekliği aşan 30 dolayında dağ bulunmaktadır. En yüksek noktası 2904 m ile Olympus dağıdır.

En uzun nehirleri Aliakmon (297km), Achelos (220 km), Pinios (205 km) ve Meriç'tir (204 km.) Toplam uzunluğu 490 km. olan Meriç nehri aynı zamanda Türkiye ile Yunanistan arasındaki sınırı ayırmakta olup, 204 km'lik kısım Yunanistan topraklarındaki uzunluktur. Genelinde Akdeniz iklimi hakimdir .

(http://www.kirsehirtso.org.tr/Portals/84/ulke_raporlari/YUNAN%C4%B0STAN%20%C3%9CLKE%20RAPORU.pdf)

İKLİM

Yunanistan, genel olarak yazları sıcak, kışları ise ılık ve serin geçen, Akdeniz ikliminin tesiri altındadır. Ülke toprakları küçük olmasına rağmen, denizlerin ayırdığı ve oyarak meydana getirdiği girintili çıkıntılı kıyı bölgelerinde adalarda ve iç kesimlerde, bu iklim yer yer değişen ve başkalaşan bir özellik gösterir. Adalarda, kıyılarda ve Halkidiki Yarımadasında yumuşak Akdeniz iklimi hüküm sürer. Dağlık bölgelerde ve iç kesimlerde ise Akdeniz'in dağ iklimi mevcuttur. Kuzeye doğru gidildikçe kış ayları soğuk ve yaz ayları daha sıcak geçer. Yağış miktarı genel olarak düşüktür. Batı sahilleri daha çok yağış alır. Bu bölgelerde esen güneyin nemli rüzgarları bol yağış getirir. Fakat yükselen dağlar, bu rüzgarların doğuya geçmesine mani olur.

(http://www.cografya.gen.tr/siyasi/devletler/yunanistan.htm)

TABİİ KAYNAKLAR

Yunanistan'ın batı bölgeleri, doğu bölgelerine nazaran daha yeşillik ve ovalıktır. Doğu bölgelerde geniş ovalar ve ormanlar çok daha azdır. Kıyı bölgeler ve adalarda bilhassa yabani zeytin, sakız ve çam gibi ağaç türlerine sık rastlanır.

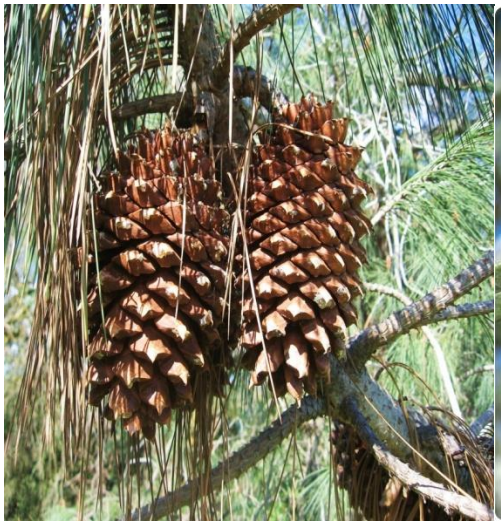

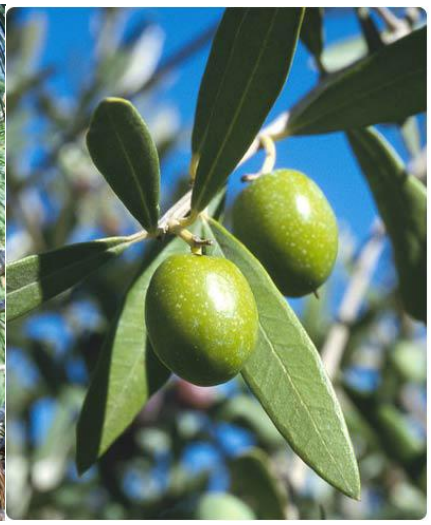

Kuzey bölgelerde ve genellikle dağlık kesimlerde büyük gövdeli ve çok yapraklı ağaç türleri daha çoktur. Dağlık ve ormanlık olmasına rağmen büyük vahşi hayvanlar pek yoktur. Ancak küçük ve çok çeşitli yabani hayvan türlerine ve sürüngenlere çok rastlanır.

Doğu Yunanistan maden kaynakları bakımından çok zengindir. Daha çok Eviya, Argolido, Halkidiki, Kozani ve Ege adaları maden bakımından bolluk içinde olan bölgelerdir. Madenlerin bir kısmı toprak üstünden ve bir kısmı da toprak altından elde edilir. Darnasso, Grona, Elikona ve Kiteronada bölgelerinde boksit, Halkidiki, Eviya, Domoko ve Kozani çevresinde krom ve beyaztaş, Aliveride, Ptolemagida ve Megalopolide yörelerinde linyit ve Taşoz Adasının kuzeybatısında da petrol yatakları mevcuttur. Diğer önemli madenler şunlardır: Demir, nikel, amyant ve magnezyum filizi.

(http://www.cografya.gen.tr/siyasi/devletler/yunanistan.htm)

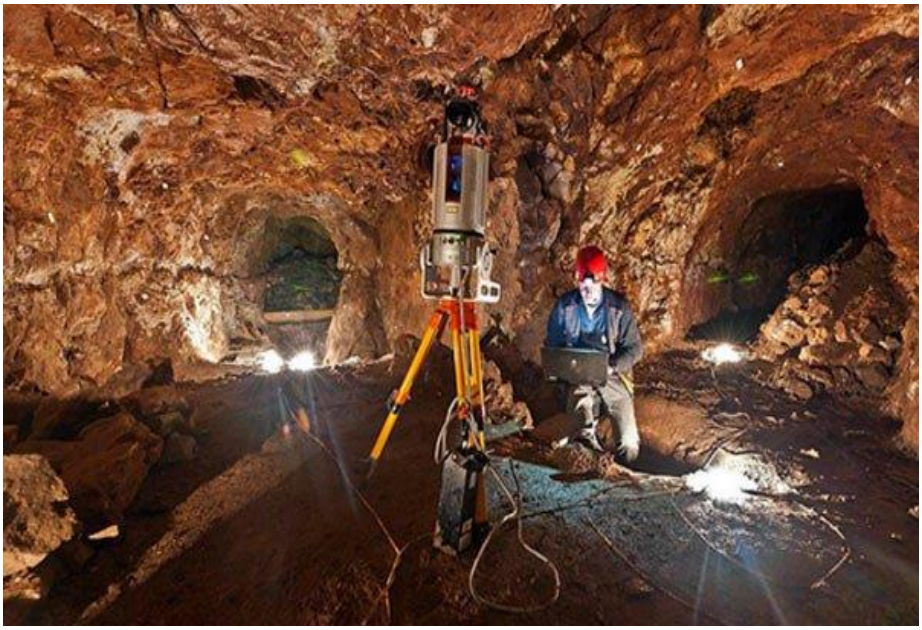

NÜFUS VE SOSYAL HAYAT

Yunanistan nüfusu yaklaşık olarak 10.096.000 kadardır. Nüfus yoğunluğu km^2 ye 77 kişidir. Nüfusun % 98.5'i Yunanlı olup, bunun % 60'ı şehirlerde yaşar. Bugünkü Yunanlıların eski Yunanlılarla alakaları kalmamıştır. Yıllarca çeşitli egemenlikler altında çeşitli milletlerle karışmış ve başka bir topluluk haline gelmişlerdir.

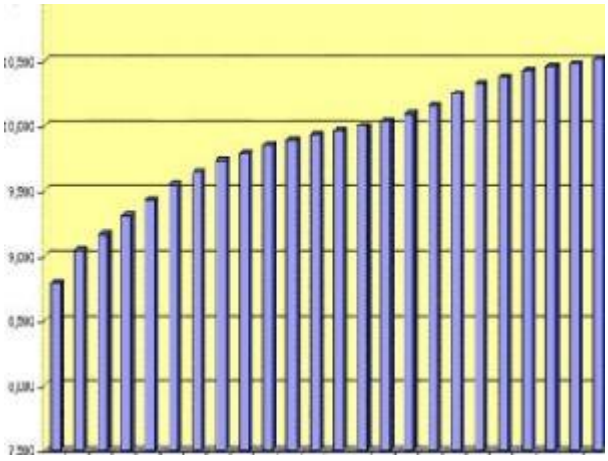

Nüfusun üçte birine yakın bir bölümü başşehir Atina ve çevresinde yaşar. Bu bölgedeki nüfus yoğunluğu 100 kişinin üzerindedir. Bundan başka diğer önemli bölgeler şunlardır: Selanik, Pire, Patras, Kandiye, Tirhala, Serez, Yanya, Kırkira, Levkadas, Ahayas, Attiki, Iraklia ve Kavala'dır. Ülkede en kalabalık azınlık grup Türklerdir. Nüfusun yaklaşık %2'sini meydana getirirler. Ayrıca bir miktar Bulgar, Rum ve Ermeni de yaşar.

Ülkenin resmi dili Yunancadır. Yunanistan'da yaşayan Türkler, her türlü baskılara rağmen Türkçe konuşurlar ve Yunanca da bilirler. Yunan hükümetleri Türklere çeşitli konularda zorluklar çıkarmaktadır. Halkın %97'si Ortodoks'tur. Geri kalanların çoğunluğu Müslümandır. Çok az da olsa Katolik, Protestan ve Yahudi de vardır.

(http://www.cografya.gen.tr/siyasi/devletler/yunanistan.htm

DİN

Yunanistan'da yaşayan halkın %98'i Hristiyan Ortodoks'tur. %1,3'ü Müslüman ve geriye kalan kısmı ise diğer dinlere mensuptur. Ortodoks kelimesi Yunanca "orthos" (ορθός) doğru, düzgün ve "doxa" (δόξα,δοξασία) düşünce, inanç sözcüklerinin birleşiminden oluşmuştur.

Bugün Yunanistan'daki Müslüman azınlığın neredeyse tümünü Pomaklar (35.000) ile Türkler oluşturur. Bir diğer Müslüman azınlık da Arnavutlar ve Çingenelerdir.[33]

(http://www.forumdas.net/konu/yunanistanin-dini-nedir.192574/)

EĞİTİM SİSTEMİ

Yunan Eğitim Sistemi; ilk, orta ve yükseköğretim olmak üzere üçe ayrılır. Ek olarak orta öğretimi takiben meslek okulları da bulunur. Yunanistan'da eğitim, okul öncesi, ilk ve orta öğretim olmak üzere 6-15 yaş arası tüm çocuklar için zorunludur. Eğitim sistemi, Yunanistan Eğitim, Diyanet İşleri, Kültür ve Atletizm Bakanlığı'nın gözetimindedir.

Eğitimin her seviyesi hem devlet hem de özel okullar tarafından sağlanmaktadır. Devlet okulları ve üniversiteleri eğitim ücreti istemez ve ders kitapları ücretsiz olarak karşılanır. Bunun yanı sıra, çok sayıda özel ders okulları, kolejler ve üniversiteler vardır. Bunlar devlet eğitiminin yanında hizmet verir ve ek öğrenim sağlarlar.

(http://www.mfa.gr/turkey/tr/yunanistan-hakkinda/tarih-ve-kultur/toplum.html?page=5)

SİYASİ HAYAT

Yunanistan, başkanlık sistemine dayalı bir parlamenter cumhuriyettir. Devlet başkanı ve hükümet başkanı birbirinden ayrıdır. Kanun yapma yetkisi dört yılda bir seçilen meclise aittir. Yargı gücü bağımsız mahkemelere aittir. Yunanistan idari olarak 10 bölgeye ve 51 ile ayrılır. (https://www.frmexe.com/frm/genel-kultur/1369761-yunanistan-siyasi-hayat)

EKONOMİ

Yunanistan, 1990'lı yılların başlarına kadar savunma sanayi, hava ve demiryolları, rafineriler ve sanayi sektörünün %70'inde etkin rol oynamıştır. Yunanistan'da sürdürülmekte olan özelleştirme faaliyetlerine rağmen devletin ekonomideki etkisi sıfırlanmamıştır. Ekonomisi küçük ama açık olan Yunanistan'ın endüstriyel yapısı diğer AB ülkelerine kıyasla daha sınırlıdır. Ülkedeki sanayinin çoğu Atina ve Selanik şehirlerinde yoğunlaşmıştır. Yunanistan sanayi sektörü özellikle 2000 yılından itibaren Uzakdoğu'dan gelen yoğun rekabet karşısında ciddi sıkıntılarla karşılaşıp küçülmeye başlamıştır.

Tarım

Yunanistan'ın yaklaşık %80'i dağlık arazidir. Bu nedenle topraklarının yaklaşık %20'si işlenmekte, işlenmekte olan toprakların ise sadece %37'si sulanabilmektedir. Yunanistan birçok tarımsal üründe kendine yetebilen bir ülke olmakla birlikte bazı tahılları, et ve mandıra ürünlerinin çoğunluğunu ithal etmektedir.

Yunanistan, şeftali ve domates üretiminde dünyada başı çeken önemli ülkelerdendir. Ülkenin diğer önemli tarım ürünleri arasında tütün, pamuk ve şeker pancarı yer almaktadır. Aynı zamanda balık çiftliklerinde Avrupa'daki balık üretiminin yaklaşık yarısını karşılamaktadır.

Yunanistan, dünyanın dördüncü büyük zeytinyağı ihracatçısı konumundadır.

Madencilik, Doğal Kaynaklar ve Enerji

Yunanistan hem yer üstü hem de yeraltı doğal kaynakları açısından çok zengin olmayan bir ülkedir. Yunanistan, perlit (inci taşı), bentonit, puzolan ve sünger taşı üretiminde dünyada üst sıralarda yer almakta olup, ülkede boksit rezervleri de bulunmaktadır.

Maden yatakları alüminyum yönünden zengindir; fakat bu madeni çıkartma bedeli diğer ülkelere kıyasla çok yüksektir ve bu sebeple ülkenin enerji ihtiyacı gittikçe artmaktadır. Yunanistan'ın enerji üretim kaynakları kısıtlıdır. Enerji ihtiyacının %60,5'lik kısmı petrol, %7,1'lik kısmı ise doğalgazla karşılanmakta ve bu miktarın tamamı ithal edilmektedir.

Taşoz Adası yakınlarında ciddi miktarda petrol ve doğalgaz yatakları fark edilmiş ancak henüz işletmeye başlanmamıştır.

İmalat

Yunanistan'ın üretim sektörü birçok AB üyesi ülkeye kıyasla daha küçüktür. İmalat sanayinde en geniş pazar payına sahip sektör, hammaddelerini yerel kaynaklardan sağlayan yiyecek içecek ve tütün gibi tüketim malları sanayidir.

Ayrıca, tekstil ve giyim eşyasının hammaddesi olan pamuk üretiminde AB'den sağlanan tarımsal destek kapsamındaki fonlarında yardımıyla AB'nin ve Avrupa'nın bir numaralı pamuk üreticisi konumuna yükselmesi doğal olarak ilgili sektörlerin gelişmesinde önemli bir etken olmuştur. 1980'li yıllarda AB fonlarından çok yoğun biçimde faydalanan Yunanistan AB'nin korumacılık duvarlarının da etkisiyle oldukça kuvvetli bir tekstil ve hazır giyim sektörü oluşturmuştur. Hatta 1980'li yılların sonuna doğru tekstil ve giyim sektörünün toplam ihracattaki payı %25'lere kadar yükselmiştir; fakat Uzak Doğu ülkeleri ile yapılan rekabet nedeniyle son yıllarda gerileme gerçekleşmiştir.

Hazır giyim yanında diğer sektörlerden mobilya, petrokimya ürünleri, kimyasallar, kağıt ürünleri gibi imalat sanayi sektörlerinde yapılan yatırımlarda kendi kendine yeterli hale gelen Yunanistan, beyaz eşya, otomotiv ve high-tech diye nitelendirilen elektronik ürünleri üretiminde iç pazarın çok küçük olması ve AB'de yoğun bir rekabetin hüküm sürmesi nedeniyle fazla bir aşama kaydedememiş ve iç talep tamamen ithalat ile karşılanmıştır.

Turizm

Turizm, Yunan ekonomisinde çok önemli bir yer tutmaktadır. Turizm, GSYİH'nin %15'ini oluşturmaktadır. Son yıllarda Yunanistan'a kendi nüfusundan fazla turist gelmiştir. Sektörün GSYİH'deki büyük payının yanı sıra aynı zamanda istihdam sorununu azaltmaya büyük katkısı bulunmaktadır.

Resmi politika, turizm ürünlerini çeşitlendirmeyi ve bu sektörün ülkenin ekonomisine olan katkısını daha da artırmayı amaçlamaktadır.

(http://www.aiaistanbul.org/files/BilgiBankasi/pazarlar/ulkeler/yunanistan_ulke_raporu.doc)

TÜRKİYE – YUNANİSTAN İLİŞKİLERİ

Siyasi İlişkiler

Türk-Yunan ilişkileri 1999 yılı itibariyle işbirliği ve diyaloğa dayalı yeni bir döneme girmiştir. Bu çerçevede, iki ülke arasındaki sorunların diyalog yoluyla ele alınması amacıyla çeşitli mekanizmalar geliştirilmiş ve son yıllarda üst düzey ziyaretler artış göstermiştir.

Her iki ülkede de, 2015 yılında uzun bir seçim süreci yaşanmasına rağmen Yunanistan Dışişleri Bakanı Kocias Mayıs ayında, Yunanistan Başbakanı Çipras ise Kasım ayında ülkemize çalışma ziyaretinde bulunmuşlardır. Yunanistan Dışişleri Bakanı Kocias ayrıca, 25 Ocak 2016 tarihinde Dışişleri Bakanımız Mevlüt Çavuşoğlu ile görüşme yapmak üzere ülkemizi ziyaret etmiştir. Sayın Bakanımız da 4 Mart 2016 tarihinde Yunanistan'a ziyarette bulunmuştur.

2010 yılında hayata geçirilen Türkiye-Yunanistan Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi (YDİK) toplantıları, her iki ülkenin Başbakanları başkanlığında ve Dışişleri Bakanları koordinasyonunda, sırasıyla ülkemizde ve Yunanistan'da düzenlenmektedir. YDİK toplantılarının birincisi 14-15 Mayıs 2010 tarihinde Atina'da, ikincisi 4 Mart 2013 tarihinde İstanbul'da, üçüncüsü 6 Aralık 2014 tarihinde tekrar Atina'da ve dördüncüsü 8 Mart 2016 tarihinde İzmir'de gerçekleştirilmiştir. YDİK sürecinde bugüne kadar toplam 54 belge imzalanmıştır.

Ekonomik/Ticari İlişkiler

Yunanistan'la ilişkilerimizde diyalog ve işbirliği sürecinin en somut yansımaları ticaret, ekonomi, ulaştırma ve turizm alanlarında gözlenmektedir. 2014 yılında Yunanistan ile ticaret hacmimiz 5.58 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiş olup, bu rakam, YDİK mekanizmasının kurulduğu 2010 yılı ticaret rakamlarının yaklaşık iki katına tekabül etmektedir. Yunanistan'ın içinde bulunduğu ekonomik kriz ortamı ve petrol fiyatlarında meydana gelen düşüşün de etkisiyle 2015 yılında, ikili ticaret hacminde bir düşüş meydana gelmiş olmakla birlikte, ikinci YDİK toplantısı sırasında konulan 10 milyar Dolarlık ikili ticaret hacmi hedefine ulaşılması amaçlanmaktadır.

TÜRKİYE-YUNANİSTAN TİCARETİNİN SEYRİ (Milyon Dolar)				
YILLAR	İTHALAT	İHRACAT	DENGE	HACİM
2001	266	476	210	742
2002	324	583	259	907
2003	428	920	492	1.348
2004	594	1.171	577	1.765
2005	728	1.127	399	1.855
2006	1.045	1.603	558	2.648
2007	950	2.263	1.313	3.213
2008	1.151	2.430	1.279	3.581
2009	1.131	1.635	505	2.765
2010	1.542	1.456	-85	2.999
2011	2.569	1.553	-1.015	4.122
2012	3.540	1.401	-2.137	4.942
2013	4.206	1.437	-2.768	5.644
2014	4.044	1.537	-2.507	5.581
2014(1-8)	2.639	10,15	-1.623	3.654
2015 (1-8)	1.311	860	-451	2.171

Yunanistan’ın ülkemizdeki yatırımları 6,8 milyar Dolar, ülkemizin Yunanistan'daki yatırımları 500 milyon Dolar düzeyinde olup, iş adamlarımızın da son dönemde yat limanı ve liman işletmesi gibi alanlar başta gelmek üzere, Yunanistan’da açılan ihaleler ve özelleştirme programları ile Yunan şirketlerle ortaklıklar ihdas etmeye ilgi gösterdikleri görülmektedir. Ayrıca, T.C. Ziraat Bankası, Atina, Gümülcine, İskeçe ve Rodos’ta bulunan birer şubesiyle, 2009 yılından bu yana Yunanistan’daki bankacılık faaliyetlerini sürdürmektedir.

İki ülkenin öncelikli olarak geliştirmeye önem atfettiği işbirliği alanlarından bir diğeri ise ulaştırmadır. Hali hazırda, THY başta olmak üzere, ülkemizdeki havayollarının iki ülke arasında farklı güzergahlarda gerçekleştirdikleri haftalık toplam sefer sayısı 52’dir. Havayolu taşımacılığının yanı sıra İzmir ve Selanik arasında yük ve yolcu taşımacılığı yapacak gemi seferlerinin başlatılması ile İstanbul-Selanik hızlı tren hattının kurulmasına yönelik somut ortak projelerin hayata geçirilmesi yoluyla demiryolu ve denizyolu taşımacılığının da geliştirilmesi hedeflenmektedir.

(http://www.mfa.gov.tr/turkiye-yunanistan-siyasi-iliskileri.tr.mfa)